

INVENTARISATIE 'ZICHT OP LOKALE
ONDERSTEUNINGSORGANISATIES'

GEMEENTE ARNHEM
MINISTERIE VAN VROM WWI

19 september 2009
110643/CE9/042/000780/MW

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Doel	8
1.3 Uitgangspunten	9
2 Zoektocht naar initiatiefnemers	10
2.1 Doel	10
2.2 Werkwijze	10
2.3 Belangrijkste uitkomsten	11
3 Zoektocht naar ondersteuningsorganisaties	12
3.1 Doel	12
3.2 Werkwijze	12
3.3 Belangrijkste uitkomsten	13
4 Bijeenkomst initiatiefnemers en ondersteuningsorganisaties	14
4.1 Doel	14
4.2 Werkwijze	14
4.3 Belangrijkste uitkomsten	16
5 Bijlage 1: Gespreksverslagen belronde initiatiefnemers	19
5.1 Speeluiteraard Bakenhof	20
5.2 Buurtpreventie	21
5.3 Binnentuin	22
5.4 Pimp my goal	23
5.5 Sociaal huis Prisma	24
5.6 Inzamelactie De speelgoedberg	25
5.7 Waterband	26
5.8 Fotoproject	27
5.9 Hoogstamfruit in nieuwbouwwijk Schuytgraaf	28
5.10 Spoor in Arnhem	29
5.11 Veiligheid in Hoogkamp	30
6 Bijlage 2: Artikel nieuwsbrief VROM/WWI	31

Samenvatting

Doel

In dit rapport zijn de resultaten opgenomen van de inventarisatie 'Zicht op lokale ondersteuningsorganisaties' in de pilot gemeente Arnhem. Doel van de inventarisatie is enerzijds het in kaart brengen van de organisaties die een belangrijke bijdrage leveren aan maatschappelijke initiatieven in de gemeente Arnhem. Anderzijds is het doel een impuls geven aan het functioneren van het lokale netwerk, zodat zoveel mogelijk initiatiefnemers zo goed mogelijk geholpen worden.

Aanleiding

Heel wat bewoners van Arnhem brengen prachtige initiatieven van de grond. Sommigen hebben daarbij geen hulp of medewerking van organisaties nodig. Anderen wel. Vaak heeft dat te maken met de aard van het initiatief. Voor deze initiatiefnemers is het niet altijd even makkelijk om de benodigde hulp te vinden en te krijgen. Het ministerie van VROM WWI en de gemeente Arnhem signaleren dit probleem voelen zich verantwoordelijk om de contacten tussen ondersteunende organisaties en initiatiefnemers te verbeteren.

Methodiek

In 2008 heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden onder een aantal Arnhemse initiatiefnemers over het contact dat zij met organisaties hebben gehad om het idee tot een succes te brengen. Deze informatie is verkregen door middel van telefonische interviews. Kenmerkend voor de aanpak is dat succesvolle (afgeronde) initiatieven ingang boden tot de organisaties die ondersteuning bieden. Zo is een objectief beeld ontstaan van de organisaties die er echt toe doen.

Met de bijeenkomst 'Ondersteuning maatschappelijke initiatieven', georganiseerd door de gemeente Arnhem, is de volgende stap gezet. Initiatiefnemers en ondersteuningsorganisaties hebben geïnventariseerd wat de succesfactoren zijn waardoor initiatieven gerealiseerd worden. Ook is besproken wat de betrokken partijen (initiatiefnemers, ondersteuningsorganisaties en de gemeente) kunnen doen om meer initiatieven tot een succes te laten uitgroeien.

Belangrijkste uitkomsten

Er vele lokale en landelijke organisaties naar voren gekomen die structureel of sporadisch de geïnterviewde initiatiefnemers hebben geholpen. In het overzicht op pagina 5 zijn deze organisaties terug te vinden.

Een aantal organisaties zijn veelvuldig door initiatiefnemers genoemd als belangrijke partijen. Dit zijn:

- § Gemeente Arnhem.
- § Corporaties.
- § Wijkplatforms.
- § Stichting Rijnstad.
- § LSA Kan Wél!

Wat opvalt, is dat de gemeente als meest zichtbare en (daardoor) belangrijkste ondersteuningsorganisatie wordt benaderd. Opvallend is ook dat de andere belangrijke

patijen die veel genoemd worden, (semi)overheden zijn. Een andere conclusie is dat de belangrijkste ondersteuners meerdere vormen van ondersteuning aanbieden en op verschillende thema's hulp bieden.

Sommige initiatiefnemers zijn nauwelijks belemmeringen tegengekomen in de samenwerking met ondersteuningsorganisaties. De meeste initiatiefnemers lopen echter tegen een aantal obstakels op. De belangrijkste aanbevelingen voor ondersteuningsorganisaties om deze obstakels te reduceren zijn:

- § Werk vraaggericht. Wees in eerste instantie een luisterend oor.
- § Kijk verder dan de oplossingen die de initiatiefnemer aandraagt. Biedt ook alternatieven om zo het doel op de meest effectieve manier te bereiken.
- § Stel geen voorwaarden aan een initiatief. Een organisatie heeft niet het eindoordeel of een initiatief doorgaat of niet. Als de organisatie geen hulp kan bieden, kun je actief door te verwijzen.
- § Niet schrijven, maar bellen.
- § Zorg ervoor dat initiatiefnemers de organisatie kunnen vinden.
- § Reageer binnen een paar dagen op een verzoek, ook als dat contact de boodschap heeft dat je er mee bezig bent en nog geen antwoord hebt.
- § Zet andere initiatiefnemers of bewoners als adviseur in. Bewoners leren zo van ervaringsdeskundigen.
- § Geld is vaak niet de sleutel tot succes. Een initiatief valt of staat met positieve aandacht en stimulans door organisaties.

Vervolg

De gemeente Arnhem implementeert de uitkomsten van de inventarisatie in verschillende trajecten, zoals Actieprogramma Wijkgericht Werken, Hart van de Wijk (waaronder Alles in Kaart) en de campagne Waardering Vrijwilligers (waaronder de spekkeques ter beloning van vrijwilligerswerk).

Daarnaast zet de gemeente de gemeentelijke- en wijkwebsites in om de zichtbaarheid van initiatieven en ondersteuningsorganisaties te vergroten. Er zal worden aangesloten bij het project "Alles in kaart" waarin naast voorzieningen bijvoorbeeld ook ondersteuningsorganisaties in beeld kunnen worden gebracht. Zie bijvoorbeeld www.malburgen.nl. De websites maken het makkelijker om de hulpvraag en -bron bij elkaar te brengen. Ook krijgen initiatiefnemers door publiciteit steuntje in de rug. Tot slot worden de uitkomsten van de inventarisatie in het Centraal Overleg Wijken (COW) vertaald naar concrete acties.

Zodat uiteindelijk meer maatschappelijke initiatieven in Arnhem een succes worden!

Advies voor gemeente Arnhem

- § Doe vervolgonderzoek om na te gaan of de ondersteuningsinfrastructuur in Arnhem die nu in beeld is gebracht voldoet aan de behoefte van initiatiefnemers. Ook kan vervolgonderzoek duidelijk maken welke ondersteuning nog nodig is en op welk thema.
- § Wees je als gemeente bewust van de prominente rol in het ondersteuningsnetwerk. Vraag je af of de gemeente voldoende geëquipeerd is voor deze rol. En als de prominente rol erkend wordt, zorg dan voor bekwaamheid. Biedt bijvoorbeeld een cursus 'maatschappelijke initiatieven' aan ambtenaren van de gemeente.
- § Zoek samenwerking met soortgelijke experimenten en initiatieven, bijvoorbeeld de VNG proeftuinen, om synergie te behalen.

Lijst met ondersteuningsorganisaties

Onderstaand overzicht geeft de ondersteuningsorganisaties weer die in de inventarisatie naar voren zijn gekomen. Dit betekent dat de geïnterviewde initiatiefnemers van deze organisaties hulp hebben gekregen. We willen benadrukken dat de gegevens in het overzicht betrekking hebben op de geïnterviewde initiatiefnemers en niet op het totale werkveld van de organisaties.

Organisaties naar voren zijn gekomen uit interviews initiatiefnemers				
Organisatie	Wijk	Thema	Bron (initiatief)	Type ondersteuning
Wijkniveau				
Gemeente Arnhem Wijkbeheer	Malburgen	§ Wonen/ milieu § Cultuur § Sociale cohesie	Binnentuin	§ Financiering § Overleg
Politie (wijkagenten)	Malburgen	§ Veiligheid § Sociale cohesie	Buurtpreventie	Optreden in de wijk
Wijkplatform Arnhemse Broek	Arnhemse Broek	§ Samenleving § Sociale cohesie	Speelgoedberg	Financiering
Basisscholen in Malburgen	Malburgen	§ Leren/ opvoeden § Sport	Pimp my goal	§ Werven kinderen § Huiswerk meegeven
Arnhem breed				
Gemeente Arnhem	§ Malburgen § Burgemeesters- wijk § Heijenoord/ Lombok § Hoogkamp § Arnhemse Broek	§ Leefomgeving § Veiligheid § Sociale cohesie § Wonen/ milieu § Natuur § Leren/ opvoeden § Sport § Werken § Integratie § Samenleving	§ Speelruimte § Pimp my goal § Sociaal huis Prisma § Speelgoedberg § Spoor in Arnhem § Veiligheid Hoogkamp	§ Meedenken § Ophalen vuil § Netwerk § Locatie zoeken § Gratis vuil storten § Vergunning verlenen § Structureel overleg
Gemeente Arnhem Fonds Samenleven	Malburgen	§ Wonen/ milieu § Cultuur § Sociale cohesie	Binnentuin	Financiering
Gemeente Arnhem Fonds Sociale Bouwstenen	Malburgen	§ Wonen/ milieu § Cultuur § Sociale cohesie	Binnentuin	Financiering
Gemeente Arnhem Buiten Gewoon Beter	Arnhemse Broek	§ Samenleving § Sociale cohesie	Speelgoedberg	Uitleen vuilnisbakken
Gemeentelijke exploitatie- maatschappij	Schuytgraaf	§ Natuur § Leefomgeving	Hoogstamfruit	Financiering
De Gelderlander	Arnhemse Broek	§ Samenleving § Sociale cohesie	Speelgoedberg	§ Publiciteit § Steun ??
Bezoekerscentrum Sonsbeek	Arnhem-Zuid	§ Natuur § Wonen/ milieu	Waterband	§ Advies § Vergaderruimte

ROC Rijn IJssel	Malburgen	§ Werken § Integratie	Sociaal huis Prisma	Cursusleiders
Stichting Beleven	Arnhem-Zuid	§ Natuur § Wonen/ milieu	Waterband	Samenwerking
Volkshuisvesting	§ Malburgen § Klarendal § Presikhaaf § Arnhemse Broek § Geitenkamp § Arnhem-Zuid	§ Wonen/ milieu § Natuur § Veiligheid § Sociale cohesie § Cultuur § Jeugd § Educatie § Leren/ opvoeden § Sport § Werken § Integratie § Samenleving	§ Speeluiteraard § Buurtpreventie § Binnentuin § Pimp my goal § Sociaal huis Prisma § Speelgoedberg § Waterband § Fotoproject	§ Financiering § Lampen straat § Advies § Kan Wél! actief in de wijk gemaakt § Container uitleen en vervoer § Aansluiting bij projecten
Stichting Rijnstad	§ Malburgen § Klarendal § Presikhaaf § Arnhemse-Broek § Malburgen § Geitenkamp § Burgemeesters-wijk § Heijenoord/ Lombok	§ Wonen/ milieu § Natuur § Veiligheid § Sociale cohesie § Cultuur § Leren/ opvoeden § Sport § Werken § Integratie § Jeugd § Educatie § Leefomgeving	§ Speeluiteraard § Buurtpreventie § Binnentuin § Pimp my goal § Sociaal huis Prisma § Fotoproject § Spoor in Arnhem	§ Meedenken § Netwerk § Cursus § fondsenwerving § Financiering § Locatie regelen § Hulp bij werkplan § Maatschappelijke ondersteuning
Vivare	§ Malburgen	§ Werken, integratie	Sociaal huis Prisma	Financiering
Landelijk				
Kenniscentrum KEI	§ Arnhemse Broek	§ Samenleving § Sociale cohesie	Speelgoedberg	Publiciteit
CWI	§ Malburgen	§ Werken § Integratie	Sociaal huis Prisma	Vrijwilligers
Architectenbureau Maak	§ Arnhem-Zuid	§ Natuur § Wonen/ milieu	Waterband	§ Brochure § Facilitatie workshops § Netwerk
Pro Impact	§ Malburgen § Klarendal § Presikhaaf § Arnhemse Broek § Malburgen § Geitenkamp	§ Cultuur § Jeugd § Educatie	Fotoproject	Audiovisuele ondersteuning
Bureau Gerrichhauzen en Partners	§ Burgemeesters-wijk § Heijenoord/ Lombok	Leefomgeving	Spoor in Arnhem	§ Begeleiding § Organisatie tentoonstelling en bijeenkomst

Prorail	§ Burgemeesters-wijk § Heijenoord/ Lombok	Leefomgeving	Spoor in Arnhem	Afstemming inhoud project
LSA Kan Wél!	§ Malburgen § Arnhemse Broek	§ Leren/ opvoeden § Sport § Werken § Integratie § Samenleving § Sociale cohesie	§ Pimp my goal § Sociaal huis Prisma § Speelgoedberg § Binnentuin	§ Begeleiding § Financiering § Video-opname
KNHM	§ Arnhem-Zuid § Schuytgraaf	§ Natuur § Wonen/ milieu § Leefomgeving	§ Waterband § Hoogstamfruit	§ Begeleiding § Financiering
Staatsbosbeheer	§ Malburgen § Arnhem-Zuid	§ Wonen/ milieu § Natuur	§ Speeluitwaard § Waterband	§ Financiering § Contacten over hun deelgebied
Oranjecomité	Arnhemse Broek	§ Samenleving § Sociale cohesie	Speelgoedberg	§ Financiering § Netwerk
Forum	Malburgen	§ Werken § Integratie	Sociaal huis Prisma	Advies
SWORA	§ Burgemeesters-wijk § Heijenoord/ Lombok,	§ Leefomgeving	Spoor in Arnhem	Draagvlak creëren
Rabobank fonds	Schuytgraaf	§ Natuur § Leefomgeving	Hoogstamfruit	Financiering
VSB fonds	Schuytgraaf	§ Natuur § Leefomgeving	Hoogstamfruit	Financiering
Prins Bernard fonds	Schuytgraaf	§ Natuur § Leefomgeving	Hoogstamfruit	Financiering
Postcodeloterij	Schuytgraaf	§ Natuur § Leefomgeving	Hoogstamfruit	Financiering
Oranjefonds	Malburgen	§ Wonen/ milieu § Cultuur § Sociale cohesie	Binnentuin	Financiering
Stimuleringsfonds voor Architectuur (Nieuwe garde)	Arnhem-Zuid	§ Natuur § Wonen/ milieu	Waterband	Financiering

HOOFDSTUK

1

Inleiding

1.1

AANLEIDING*Interdepartementaal project 'Ondersteuning maatschappelijke initiatieven'*

Vanuit het interdepartementale project 'Ondersteuning maatschappelijke initiatieven' is bekeken hoe de ondersteuning van maatschappelijke initiatieven verloopt en hoe ondersteuning vanuit de rijksoverheid het beste kan plaatsvinden. Uitkomst van dit project is onder andere dat initiatiefnemers vaak onbekend zijn met lokale ondersteuningsorganisaties en deze niet weten te vinden. Een ander knelpunt is dat lokale ondersteuningsorganisaties elkaar niet (goed) kennen, waardoor niet tot nauwelijks naar elkaar wordt doorverwezen. In opdracht van het Ministerie van VROM is in de periode van mei 2007 t/m juli 2008 een verkenning uitgevoerd en een adviesdocument opgesteld.

Pilot in gemeente Arnhem 'Zicht op lokale ondersteuningsorganisaties'

In het advies kwam onder andere naar voren dat de rol van de rijksoverheid is: het stimuleren dat zoveel mogelijk initiatieven werkelijkheid worden. Om ervoor te zorgen dat steeds meer initiatiefnemers lokale ondersteuningsorganisaties weten te vinden heeft het ministerie van VROM besloten om het pilotproject 'Zicht op lokale ondersteuningsorganisaties' te starten in de gemeente Arnhem. Dit project sluit aan bij de moties van Van Geel en Depla, die heeft geleid tot het beschikbaar stellen van 95 miljoen euro om bewonersparticipatie in de 40 wijken van Vogelaar te stimuleren.

Het ministerie van VROM Wijken, Wonen en Integratie heeft ARCADIS gevraagd inzichtelijk te maken welke organisaties actief zijn in het ondersteunen van initiatiefnemers in de pilot gemeente Arnhem. Daarmee wordt de meerwaarde voor de gemeente van een dergelijk overzicht helder en kan het ministerie van VROM WWI nagaan of de methodiek ook in andere gemeenten toegepast kan worden. Tijdens de inventarisatie lag de focus op de organisaties die het verschil maken, "de organisaties die er toe doen".

1.2

DOEL

Het doel van het project 'Zicht op lokale ondersteuningsorganisaties' is enerzijds om het ondersteuningsnetwerk in een gemeente in kaart te brengen en dit overzicht beschikbaar te stellen op bijvoorbeeld de gemeentelijke website, zodat initiatiefnemers lokale ondersteuningsorganisaties weten te vinden.

Anderzijds is het doel een impuls te geven aan het functioneren van het lokale netwerk, zodat zoveel mogelijk initiatiefnemers zo goed mogelijk verder geholpen worden. Het functioneren verbetert wanneer ondersteuningsorganisaties elkaar leren kennen, zich bewust worden van hun rol ten opzichte van anderen, gaan samenwerken en zo anderen stimuleren ook in een netwerk te functioneren.

1.3

UITGANGSPUNTEN

Focus op organisaties 'die er toe doen'

Het is niet wenselijk te streven naar een compleet overzicht van alle ondersteuners. Het heeft meerwaarde op zoek te gaan naar de ondersteunende organisaties die het verschil maken, oftewel, 'de organisaties die er toe doen'. Het meest belangrijke is immers dat er succesvolle initiatieven zijn. Initiatiefnemers kunnen het soms prima af zonder hulp van de overheid of andere organisaties, maar een groot deel heeft bij de realisatie van het idee toch hulp nodig in de vorm van netwerk, geld, agendatijd en (in mindere mate) kennis. De organisaties die naar voren zijn gekomen bieden het ministerie van VROM WWI en de gemeente Arnhem een solide basis om de lijst te laten groeien en de lokale dynamiek te volgen.

Meer dan een lijstje ook een impuls creëren

De voorbereidende gesprekken met GreenWish en Lucas Meijs van de Erasmus Universiteit bevestigden dat een lijst met organisaties op zichzelf gemeenten niet voldoende helpt. Veel van de ondersteuningsorganisaties hebben financiële problemen. Voorbeelden zijn VoorDelft en de Ideewinkel Leiden. Als een deel hiervan 'omvalt', is een lijst zinloos. Naast het in kaart brengen van het bestaande netwerk richten we ons daarom ook op het verankeren van de lijst zodat op lokaal niveau de dynamiek in het netwerk een plek krijgt.

Succesvolle initiatieven als ingang

De strategie is via succesvolle initiatieven de organisaties op te sporen 'die er toe doen'. Wanneer we direct in contact treden met organisaties om te peilen of zij een centrale rol spelen voor initiatiefnemers, is het antwoord naar alle waarschijnlijkheid altijd 'ja'. Door afgeronde initiatieven te vragen naar de organisaties die hen werkelijk hebben geholpen, ontstaat een minder gekleurd beeld.

HOOFDSTUK 2 Zoektocht naar initiatiefnemers

2.1

DOEL

Het doel van de eerste belronde is het verkrijgen van een lijst met succesvolle (afgeronde) initiatieven. Via deze initiatieven achterhalen we in de tweede belronde (zie hoofdstuk 3) welke organisaties in de gemeente Arnhem een sleutelrol spelen.

Het duiken in structuren is op deze manier voorkomen. Met een frisse blik is op zoek gegaan naar de ondersteuners die er toe doen. We focussen op succesverhalen en brengen daar de supporters van in kaart. We richten ons op alle wijken in de gemeente Arnhem.

2.2

WERKWIJZE

De eerste ingangen voor initiatiefnemers zijn de gemeente Arnhem, LSA - Kan Wél, GreenWish en de corporaties in Arnhem. Daaruit is een zogenaamd 'sneeuwbaaleffect' ontstaan. Afbakeningen zijn:

- § Navraag bij personen uit de genoemde ingangen gebeurt zo veel mogelijk telefonisch en per mail. Doel van de navraag is het achterhalen van succesvolle initiatieven.
- § Met maximaal 3 personen vindt een mondeling interview ter plekke plaats.
- § Het streven is om in totaal ongeveer 12 succesvolle initiatieven te selecteren.

Criteria initiatiefnemers

De succesvolle initiatieven worden geselecteerd op basis van de volgende criteria:

- § Initiatief loopt of is recentelijk (maximaal 1,5 jaar geleden) afgerond.
- § Initiatief is ondersteund door één en bij voorkeur meerdere ondersteuningsorganisaties.
- § Verdeeld over de Arnhemse wijken.
- § Verscheidenheid in thematiek, hierbij uitgaande van de 'vijf vingers van Vogelaar' (wonen, werken, leren/opvoeden, integratie en veiligheid) en de drie Arnhemse thema's sport, cultuur en 'achter de voordeur'.
- § Verscheidenheid in omvang (grootschalige en kleinschalige initiatieven).

2.3

BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN

In onderstaand overzicht staan de initiatieven die naar voren zijn gekomen. Vermeld is in welke wijk het initiatief is gerealiseerd, bij welke thematiek het aansluit en via welke organisatie het initiatief in zicht is gekomen.

	Geselecteerde initiatieven	Wijk	Thema	Bron
Aanpakwijken				
1	Speeluiteraard Bakenhof	Malburgen	Wonen/ milieu Natuur	Volkshuisvesting
2	Buurtpreventie	Malburgen	Veiligheid Sociale cohesie	Volkshuisvesting
3	Binnentuin	Malburgen	Wonen/ milieu Cultuur Sociale cohesie	LSA
4	Pimp my goal	Malburgen	Leren/ opvoeden Sport	LSA
5	Sociaal huis Prisma	Malburgen	Werken Integratie	Forum
6	Inzamelactie De Speelgoedberg	Arnhemse Broek	Samenleving Sociale cohesie	LSA
7	Waterband	Arnhem-Zuid	Natuur Wonen/ milieu	KNHM
Preventiewijken				
8	Fotoproject	Klarendal, Presikhaaf, Arnhemse Broek, Malburgen, Geitenkamp	Cultuur Jeugd Educatie	Volkshuisvesting
9	Hoogstamfruit in Schuytgraaf	Schuytgraaf	Natuur Leefomgeving	KNHM
10	Spoor in Arnhem	Burgemeesterswijk, Heijenoord/Lombok	Leefomgeving	Gemeente Arnhem
Beheerwijken				
11	Veiligheid Hoogkamp	Hoogkamp	Veiligheid Sociale cohesie	Gemeente Arnhem

Opvallend is dat veruit de meeste initiatieven die uit de inventarisatie naar voren zijn gekomen uit de wijk Malburgen komen. Belangrijke reden is waarschijnlijk dat in de aanpakwijk Malburgen in vergelijking met de andere wijken veel budget voor burgerparticipatie beschikbaar is waarmee het oppakken van initiatieven gestimuleerd wordt en ook inzichtelijker is. Om uiteindelijk ook een beeld te krijgen van de ondersteuning in andere wijken is actief ingezet op het zoeken naar initiatieven in de andere wijken.

HOOFDSTUK 3 Zoektocht naar ondersteuningsorganisaties

3.1 DOEL

De initiatiefnemers genoemd in hoofdstuk 2 zijn de ingangen tot de belangrijkste ondersteuningsorganisaties. Hiertoe zijn de initiatiefnemers uit hoofdstuk 2 telefonisch benaderd voor een interview. De interviews focusten op de contacten die zij hebben gehad met ondersteuningsorganisaties, hoe zij deze organisaties hebben gevonden en welke aanbevelingen voor ondersteuning zij hebben.

Het doel van de belronde is inzicht krijgen in welke ondersteuningsorganisaties in de gemeente Arnhem een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van maatschappelijke initiatieven.

3.2 WERKWIJZE

Bellen initiatiefnemers

Ten behoeve van de telefonische interviews is een gespreksrichtlijn opgesteld. De gesprekken zijn inventariserend van aard met vooral open vragen voor de initiatiefnemers.

GESPREKSRICHTLIJN

Over het initiatief

- § Welk doel heeft u met uw initiatief bereikt?
- § Waar heeft u, als initiatiefnemer, het meeste hulp bij nodig gehad?
- § Hoeveel budget had u nodig?

De zoektocht

- § Weet u waar u welke hulp kunt krijgen?
- § Waar bent u in eerste instantie gestart met zoeken? Waar heeft u als eerste aangeklopt?
- § Hoe bent u met organisaties in contact gekomen?

Contact met organisaties

- § Welke organisaties heeft u benaderd?
- § Welke organisaties hebben u geholpen bij uw initiatief? Waarmee?
- § Waarom hebben de anderen u niet geholpen?
- § Welke ondersteuningsorganisaties kent u nog meer (naast degenen die u heeft benaderd)?
- § Welke organisaties zijn bepalend geweest voor uw succes? Waarom?
- § Zijn er bepaalde personen van speciaal belang geweest voor u? Waarom?

Aanbevelingen

- § Als u een nieuw initiatief wilt ontplooien, wat doet u dan als eerste?
- § Wat doet u dan beslist niet?
- § Wat zou u kunnen helpen in uw zoektocht? Wat mist u?
- § Ons idee is om op de gemeentelijke website en de wijk websites ondersteuningsorganisaties te vermelden met als doel de vindbaarheid te vergroten. Wat vindt u van dit idee? Wat zou er volgens u over de organisaties vermeld moeten worden?

Criteria ondersteuningsorganisaties

Niet alle ondersteuners waar initiatiefnemers contact mee hebben gehad, worden meegenomen in het vervoltraject.

- § Deze pilot richt zich heel bewust op de ondersteunende organisaties. Initiatiefnemers krijgen niet alleen hulp van organisaties maar ook van individuele bewoners die 'het verschil maken' (lokale helden). Het in kaart brengen en stimuleren van het informele netwerk, oftewel de interactie tussen individuele bewoners, is geen verantwoordelijkheid van het ministerie van VROM.
- § In het overzicht zoeken we naar een goede balans tussen de vele vormen van ondersteuning. Het komt slechts sporadisch voor dat een organisatie alle hulp biedt die een initiatiefnemer nodig heeft. Het gaat dus om organisaties die geheel of deels toegerust zijn op het helpen van maatschappelijke initiatieven naar een volgende fase.
- § Om op gemeenteniveau een impuls te creëren nemen we alleen lokaal opererende organisaties op.

3.3

BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN

Positieve uitkomsten

- § Succes schuilt in de contacten op persoonsniveau.
- § Open- en eerlijkheid over belangen levert meer op dan het uiten van frustratie.
- § Het inschakelen van de pers helpt om draagvlak te creëren.
- § Aansluiting zoeken bij wijkplatforms helpt toegang te krijgen tot een groot netwerk.
- § Succes hangt vaak af van de wijkmanager, opbouwwerker en/of wijkagent.
- § Hulp komt vaker in de vorm van ureninzet dan in geld.

Negatieve uitkomsten

- § Zonder brutaliteit, eigenwijsheid en uithoudingsvermogen kom je er niet.
- § Financiële ondersteuning is moeilijk los te krijgen.
- § Initiatiefnemers worden de ene keer gezien als bewoner, de andere keer als organisatie.
- § Effectief samenwerken kost veel tijd en energie.
- § Initiatiefnemers zijn vaak genoodzaakt steeds hogerop te klimmen in de organisatie.

Geïnterviewde organisaties 'die er toe doen'

De inventarisatie richt zich op de organisaties die in de regio Arnhem initiatiefnemers ondersteunen. Volledigheidshalve zijn ook alle andere organisaties die initiatiefnemers hebben geholpen naar voren brachten. De lijst met geïnterviewde ondersteuningsorganisaties is te vinden in de samenvatting voorin deze rapportage.

HOOFDSTUK

4

Bijeenkomst
initiatiefnemers en
ondersteuningsorganisaties

4.1

DOEL

Het doel van de bijeenkomst is ervoor zorgen dat meer initiatieven in Arnhem een succes kunnen worden. Dat doen we door:

- § Inventariseren wat de succesfactoren zijn waardoor initiatieven gerealiseerd worden.
- § Inventariseren wat initiatiefnemers, ondersteuningsorganisaties en de gemeente kunnen doen om meer initiatieven tot een succes te laten uitgroeien.

Op deze avond willen we samen met een aantal initiatiefnemers en één of twee vertegenwoordigers van organisaties die (sporadisch en structureel) ondersteuning bieden aan initiatiefnemers een stap vooruit zetten. Dit door elkaar te leren kennen en in kaart te brengen hoe de samenwerking met initiatiefnemers en tussen ondersteuningsorganisaties kan verbeteren. Dit alles zodat meer initiatieven in Arnhem een succes kunnen worden.

Wie is daar mee geholpen? In de eerste plaats de initiatiefnemers in Arnhem die misschien nog wel een initiatief willen ontplooiën. Maar zeker ook bewoners die voor het eerst met een idee in hun hoofd zitten en niet weten bij wie ze kunnen aankloppen of tegen dichte deuren aanlopen. Als ervaringsdeskundigen leveren organisaties en initiatiefnemers een zeer waardevolle inbreng door de succesfactoren en knelpunten die zij ervaren op tafel te leggen.

4.2

WERKWIJZE

Op 8 juli van 20.00 tot 22.00 uur vond de bijeenkomst plaats in de Brede School 'De Malburcht', Graslaan 97C te Arnhem.

De bijeenkomst heeft het karakter van een interactieve sessie waarin veel ruimte is voor het luisteren naar en leren van elkaar. De centrale vraag is: "Hoe kunnen meer initiatieven een succes worden?" Zowel initiatiefnemers als ondersteuningsorganisaties geven vanuit hun eigen ervaring succesfactoren, knelpunten en kansen aan.

De bijeenkomst start met een presentatie over de aanleiding, de pilot in Arnhem en de doelen van de bijeenkomst. Vervolgens is er ruim tijd om in twee groepen te inventariseren wat de succesfactoren zijn om een initiatief te laten slagen en het zoeken van verbetervoorstellen.

De genodigden zijn geselecteerd uit de inventarisatie over de zoektocht naar en het contact met organisaties. Alle initiatiefnemers die tijdens de inventarisatie zijn geïnterviewd, hebben een uitnodiging ontvangen. Van de ondersteunende organisaties zijn de organisaties geselecteerd die in Arnhem actief zijn (niet landelijk) en waar de geïnterviewde initiatiefnemers contact mee hebben gehad ('de organisaties die er toe doen').

Aanwezigen

Naam	Organisatie/ initiatief	Emailadres
Initiatiefnemers		
Arna Bjork	Initiatiefnemer Sociaal huis Prisma	arna@alice.nl
Sjef Hamer	Initiatiefnemer Binnentuin en Pimp my goal	stienhamer@live.nl
Giuseppe Ruberti	Initiatiefnemer Fotoproject	sepperuberti@online.nl
Bas Ruitenburg	Initiatiefnemer Spoor in Arnhem	basruitenberg@cs.com
Frans Schoenmakers	Initiatiefnemer Veiligheid in Hoogkamp	frans@schoenmakers10.demon.nl
Yvon Schuler	Initiatiefnemer Waterband	info@orgyd.nl
Ondersteuningsorganisaties		
Kees Brusse	Wijkplatform Arnhem-West	kees@wpaw.nl
Therry Engelen	Rijnstad	t.engelen@rijnstad.nl
Corian Hugenholtz	Greenwish	hugenholtz@greenwish.nl
Elvira Jansen	LSA	elvira@kanwel.nl
Rob Klingen	Rijnstad	wwklaren@rijnstad.nl
Jan Niemeijer	Stichting Experimentele Werkplaats De Helling	J.Niemeijer8@kpnplanet.nl
Arend Nieuwland	Wijkteam Arnhem-West	arend@wpaw.nl
Geertje Nijnens	Volkshuisvesting	g.nijnens@volkshuisvesting.nl
Dick Onderwater	Gemeente Arnhem	Dick.Onderwater@arnhem.nl
Marian Post	Wijkplatform Schuytgraaf	marian@chripo.nl
Maria Smits	Forum	m.smits@forum.nl
Stef Visser	Rijnstad	s.visser@rijnstad.nl
Organisatie		
Anita Afshar	Ministerie van VROM/ WWI	Anita.AfsharMehdikhan@minvrom.nl
Sandra Bos	Ministerie van VROM/ WWI	Sandra.Bos@minvrom.nl
Kian de Caluwé	ARCADIS (notulist)	kian.decaluwe@arcadis.nl
Ed van Dael	Gemeente Arnhem (notulist)	Ed.van.Dael@arnhem.nl
Willem Hoefnagel	Gemeente Arnhem (Wijkwethouder Malburgen)	willem.hoefnagel@arnhem.nl
Sandra Kraan	ARCADIS (groepsbegeleider)	a.e.kraan@arcadis.nl
Edmar Steneker	ARCADIS (groepsbegeleider)	edmar.steneker@arcadis.nl

4.3

BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN

Gezamenlijke conclusies

- § De gemeente Arnhem wordt aangesproken als meest zichtbare en (daardoor) meest belangrijke ondersteuningsorganisatie.
- § De hulpvraag en het aanbod komen vaak niet overeen. Als voorbeeld wordt genoemd iemand die op een feestje een wijntje vraagt, maar keer op keer een biertje krijgt.
- § De kwaliteit van de initiatieven is belangrijker dan het aantal initiatieven volgens sommigen. "Liever 10 vaste planten dan 1000 bloemen."
- § Individuen maken het succes. Het gaat om persoonlijke betrokkenheid, het netwerken van persoon tot persoon en het benutten van ieders eigen kracht.
- § Een hogere frequentie van contactmomenten en een snellere reactietermijn dragen voor een groot deel bij aan een betere relatie tussen initiatiefnemers en organisaties.
- § In beheerwijken missen meer dan in aanpakwijken de handjes en voetjes om het initiatief tot uitvoering te brengen.
- § Bewoners zijn vaak ook deskundigen maar dit wordt onvoldoende onderkend en benut.

*Succesfactoren voor het realiseren van initiatieven**Tips voor (potentiële) initiatiefnemers*

- § Persoonlijke betrokkenheid en enthousiasme.
- § Vasthoudendheid en doorzettingsvermogen.
- § Behoefteteonderzoek.
- § Draagvlak organiseren bij organisaties en bewoners.
- § Stap voor stap aanpak.
- § Duidelijke afspraken maken met organisaties.
- § Geduld.
- § Waarborgen continuïteit.
- § Toegang hebben tot een netwerk.
- § Doorzettingsvermogen.
- § De inzet van stagiaires, vrijwilligers en werkzoekenden bij het uitvoeren van het initiatief.

Tips voor ondersteuningsorganisaties

- § Adequate ondersteuning.
- § Professionele en kwalitatief goede ondersteuning.
- § Eigenaarschap respecteren: project is van bewoners.
- § Korte lijnen.
- § Snelle beslissingen.
- § Passie en de wil om iets te veranderen.
- § Kracht van de persoon benutten.
- § Bewust zijn van welke expertise en kwaliteiten uitdragers van het initiatief hebben en hen daarmee inzetten.
- § Waarborgen continuïteit.
- § Beschikking tot budget.
- § Wegenwachtfunctie van ondersteuningsorganisaties.
- § Beschikbaarheid van personen als het nodig is.
- § Personen en niet de organisaties zijn belangrijk.

- § Ondersteuning serieus nemen, het is meer dan 'koffiedrinken'.
- § Complementariteit van organisaties.
- § Medewerking en betrokkenheid van de gemeente.
- § Vertrouwen in de gemeente.
- § Regelmaat en één gezicht bieden aan de bewoners voor wie je het initiatief ontplooit.
- § Afspraken nakomen.
- § Korte lijnen tussen partners.
- § Goed functionerend netwerk binnen de gemeente.
- § Doorzettingsvermogen.
- § Persoonlijke betrokkenheid en aandacht.
- § Initiatiefnemers op een positieve manier benaderen en de kans geven om aan de slag te gaan met hun idee.
- § Gebruik enthousiasmerende minister en bestuurders die steun geven aan bewoners.
- § Duidelijk omschrijven wat de te nemen stappen zijn zodat verwachtingen helder zijn.
- § Hulp bij het concreet maken van het initiatief.
- § Carte blanche geven aan initiatiefnemers.
- § Toegang tot middelen en ondersteuning, zonder bureaucratie en rompslomp.
- § Meedenken en –werken zwaarder laten wegen dan geld beschikbaar stellen.

Adviezen om de successen te waarborgen

Van initiatiefnemers aan ondersteuningsorganisaties

- § Zorg voor professionele ondersteuning van initiatieven.
- § Stel achtergrondkennis beschikbaar voor alle partijen.
- § 'Ga de boer op', oftewel: ga in gesprek met betrokkenen/bewoners.
- § Wees attent en geef relevante informatie aan de initiatiefnemers. De initiatiefnemers bepalen vervolgens of zij met de informatie aan de slag gaan of niet.
- § Geef bewoners de verantwoordelijkheid en accepteer dat daar de keuzes plaatsvinden.
- § Meer vrijheden van ambtenaren om regels los te laten.
- § Professionele ondersteuning op maat/naar de behoefte van de bewoners.
- § Wegenwachtfunctie organisaties.
- § Stel geen voorwaarden aan de hulp.
- § Onderbouw waarom een andere keuze gemaakt wordt (draai de 'bewijslast' om).
- § Uit het inlevingsvermogen en de empathie.
- § Versterk de rol van de wijkmanager, met name in het bieden van netwerk, niet in het ondersteunen van initiatieven.
- § Vergroot de invloed van bewonersorganisaties, bijvoorbeeld in het afwegen of initiatieven haalbaar zijn en draagvlak hebben, voordat de gemeente zich er al dan niet aan committeert.
- § Niet alle initiatieven hebben toekomst, maar om dat te inventariseren vindt er minimaal één gesprek plaats met de startende initiatiefnemer.
- § Betrek werkzoekenden in het uitvoeren van initiatieven.
- § Zorg in een vroeg stadium voor publiciteit omtrent het initiatief, bijvoorbeeld zoals Eindhoven doet met de initiatieven website of zoals in eigen gemeente met Alles in Kaart.
- § Geef hoe dan ook snel reactie per mail of telefoon, ook om aan te geven dat een inhoudelijke reactie nog even op zich laat wachten.

Van ondersteuningsorganisaties aan initiatiefnemers

- § Help en adviseer elkaar als initiatiefnemers onderling.
- § Stel kwaliteit van de initiatieven boven de kwantiteit.

Adviezen van en voor beide partijen

- § Concentreer op het actief zijn in plaats van een activiteit.
- § Stem de agenda's van bewoners en overheden beter op elkaar af.
- § Maak mensen persoonlijk verantwoordelijk/probleemeigenaar.
- § Doe het samen. Deel gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- § Werk samen, luister, communiceer, vertrouw.
- § Maak gebruik van alles wat er is in de wijk.

Gezamenlijke afspraken

Wie	Wat	Doel	Vervolgactie	Wanneer
Gemeente	Alle deelnemers verslag toesturen.	Terugkoppeling adviezen en afspraken voortkomend uit bijeenkomst 8 juli.	-	Juli 2009
Gemeente	Terugmelding adviezen in Centraal Overleg Wijken (COW).	Adviezen vertalen naar concrete acties.	Mail aan alle deelnemers over gemaakte afspraken.	Augustus 2009
Aanwezige ondersteunings-organisaties	Ondersteunende organisaties bespreken adviezen binnen de organisatie en onderling.	Adviezen vertalen naar concrete acties.	Mail aan alle deelnemers over gemaakte afspraken.	Augustus 2009
Ministerie van VROM WWI	Pilot opnemen in (leerkring) experiment Bewonersparticipatie.	Betrokken blijven en leren van de lessen uit de pilot.	-	Augustus 2009
Gemeente	Website(s) gebruiken om zichtbaarheid initiatieven te vergroten.	Makkelijker maken om hulpvraag – en bron bij elkaar te brengen. Initiatiefnemers door publiciteit steuntje in de rug geven.	Mail aan alle deelnemers over gezette stappen. Eventueel: aan initiatiefnemers en organisaties advies vragen over gebruik website.	Najaar 2009
Gemeente	Ingangen voor ondersteuning beter kenbaar maken.	Makkelijker maken om hulpvraag – en bron bij elkaar te brengen.	Mail aan deelnemers over gezette stappen. Eventueel: aan initiatiefnemers en organisaties advies vragen over meest effectieve kanalen.	Najaar 2009

5

Bijlage 1: Gespreksverslagen belronde initiatiefnemers

	Geselecteerde initiatieven	Wijk	Thema	Bron
Aanpakwijken				
1	Speeluiteraard Bakenhof	Malburgen	Wonen/ milieu Natuur	Volkshuisvesting
2	Buurtpreventie	Malburgen	Veiligheid Sociale cohesie	Volkshuisvesting
3	Binnentuin	Malburgen	Wonen/ milieu Cultuur Sociale cohesie	LSA
4	Pimp my goal	Malburgen	Leren/ opvoeden Sport	LSA
5	Sociaal huis Prisma	Malburgen	Werken Integratie	Forum
6	Inzamelactie De Speelgoedberg	Arnhemse Broek	Samenleving Sociale cohesie	LSA
7	Waterband	Arnhem-Zuid	Natuur Wonen/ milieu	KNHM
Preventiewijken				
8	Fotoproject	Klarendal, Presikhaaf, Arnhemse Broek, Malburgen, Geitenkamp	Cultuur Jeugd Educatie	Volkshuisvesting
9	Hoogstamfruit in Schuytgraaf	Schuytgraaf	Natuur Leefomgeving	KNHM
10	Spoor in Arnhem	Burgemeesterswijk, Heijenoord/Lombok	Leefomgeving	Gemeente Arnhem
Beheerwijken				
11	Veiligheid Hoogkamp	Hoogkamp	Veiligheid Sociale cohesie	Gemeente Arnhem

5.1

SPEELUITERWAARD BAKENHOF

Initiatiefnemer: Mieke Groote Wolthaar
 Wijk: Aanpakwijk Malburgen
 Thematiek: Wonen/ milieu, natuur
 Bron: Volkshuisvesting

Over het initiatief

Mieke voelt zich verbonden met de uiterwaard en is daarom altijd erg geïnteresseerd geweest in de ontwikkelingen. Na het hoogwater van 1995 kreeg eigenaar Staatsbosbeheer plannen om de dijk te verhogen en de uiterwaard te verbreden. Mieke heeft altijd gesproken met de verschillende mensen van Staatsbosbeheer en is zo als vanzelf vrijwilliger geworden. Samen met andere vrijwilligers is in december 2003 de Vereniging Vriendenclub Speeluiteraard Bakenhof opgericht. De vereniging wil bijdragen aan het ontwikkelen en mede vormgeven van de speeluiteraard om dit natuurgebied te beschermen en het gebruik daarvan door bewoners voor recreatieve doeleinden te bevorderen. Dit gebeurt door licht werk te verrichten, excursies te houden en scholen, buurthuizen en verzorgingshuizen te betrekken. Het geld wat nodig is voor deze activiteiten komt van verschillende sponsors, afhankelijk van de activiteit. De speeluiteraard is neergezet met geld van de EU. Staatsbosbeheer heeft dat verzorgd en financiert daarnaast de vereniging voor 5 jaar.

De zoektocht

Mieke is door haar 'brutale' houding tegenover Staatsbosbeheer altijd erg op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Omdat ze in de wijk Malburgen ook op andere vlakken actief is kende ze opbouwmedewerker Gerard Scheuter al.

Contact met organisaties

- § Staatsbosbeheer: financiering.
- § Opbouwmedewerker Gerard Scheuter: Als de vereniging plannen heeft worden deze altijd eerst aan Gerard Scheuter voorgelegd. Hij zegt dan of het realistisch is en bij welke partijen het best om hulp gevraagd kan worden.
- § Volkshuisvesting: maakt elke nieuwe bewoner in de wijk een jaar lang lid van de vereniging voor de som van € 10,-.
- § Stichting Rijnstad: heeft een cursus fondsenwerving gegeven waardoor ze haar weg goed kan vinden als ze op zoek is naar geld.
- § Gemeente Arnhem: wordt alleen gevraagd om zo nu en dan wat extra vuil op te halen. Mieke neemt de ambtelijke molen voor lief: het gaat nou eenmaal niet zo snel bij de gemeente.

Aanbevelingen

- § Een enthousiaste opbouwmedewerker is echt de sleutel van het succes.
- § Daarnaast de verschillende enthousiaste vrijwilligers die zich al jaren inzetten.
- § De communicatie naar de bewoners is cruciaal (website/lokale kranten). Als de bewoners niet op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen, zullen ze zich ook nooit extra inzetten voor de wijk.
- § Meer informatie op de website kan, hoewel de site van Arnhem al behoorlijk compleet is volgens Mieke. Daarnaast heeft de wijk Malburgen ook een eigen site waar ook Mieke aan mee werkt. De gemeente heeft overigens een aantal mensen een korte ICT cursus gegeven om dat mogelijk te maken.

5.2

BUURTPREVENTIE

Initiatiefnemer: Jan Speijers
 Wijk: Aanpakwijk Malburgen
 Thematiek: Veiligheid, sociale cohesie
 Bron: Volkshuisvesting

Over het initiatief

Jan Speijers en een mede Malburgen bewoner vroegen zich af wat zij konden doen aan de verloedering van de buurt en de toenemende onveiligheid door drugsverkeer. Zij zijn het initiatief buurtpreventie gestart. Alle straten in de buurt doen mee (522 woningen) behalve de drie flats waar veel drugshandel en –gebruik plaatsvindt. Inmiddels worden deze flats gesloopt. Voor de buurtpreventie is een platform in het leven geroepen en heeft iedere straat een straatcoördinator gekregen.

De zoektocht

Eerst is de politie benaderd omdat het buurtpreventie betreft. Het zoeken van andere mensen die konden helpen was geen gemakkelijke klus maar omdat Jan bleef doorzetten werkten alle benodigde organisaties uiteindelijk mee.

Contact met organisaties

Jan is zeer tevreden over alle contacten met organisaties. De samenwerking tussen bewoners, politie en Volkshuisvesting loopt momenteel als een geoliede machine. De partijen houden elkaar ook buiten vergaderingen op de hoogte van incidenten.

De belangrijkste organisaties met wie hij werkt(e) zijn:

- § Politie: politiechef Van Haarlem is benaderd om ruggensteun te verlenen en advies te verschaffen. Nu de buurtpreventie dagelijkse gang van zaken is, vindt nog steeds nauwe samenwerking plaats. Buurtbewoners geven bijvoorbeeld huisnummers door waar drugsverkeer plaatsvindt, waar de politie vervolgens tegen optreedt. Ook bij illegale vuilstorting of parkeeroverlast treden buurt en politie gezamenlijk op.
- § Vrijwillige straatcoördinatoren: deze heeft Jan zelf benaderd. Dat ging zeer vlot omdat het probleem breed gevoeld werd.
- § Volkshuisvesting: directeur Gerrit Breeman en opzichter Gert Haamsen zijn benaderd voor financiële ondersteuning. Ook heeft Volkshuisvesting 50 lampen geschonken die bewoners zelf hebben opgehangen met stroom uit schuurtjes bij donkere 'hang- en drugs' poorten.
- § Rijnstad: opbouwwerker Rob Klingen zit op de wijkpost en is makkelijk te benaderen. Hij heeft budget geregeld om de poorten aan de rand van de wijk 's avonds af te sluiten zodat geen vreemden meer de buurt in kunnen.

Aanbevelingen

- § Het motto van Jan is: "Wees eigenwijs en heb maling aan anderen". Schroom niet om te dreigen met het zoeken van publiciteit of het benaderen van de burgemeester.
- § Als je zelf zichtbaar de handen uit de mouwen steekt, motiveert dat ook andere mensen zich in te zetten.
- § Jan vindt de gemeentelijke website een logische plek voor een overzicht van goede ondersteuningsorganisaties. Jan: "Hoe meer je vindt hoe beter, het is vreselijk zoeken naar de juiste mensen."

5.3

BINNENTUIN

Initiatiefnemer: Sjef Hamer
 Wijk: Aanpakwijk Malburgen
 Thematiek: Wonen/ milieu, cultuur, sociale cohesie
 Bron: LSA

Over het initiatief

De binnenplaats achter het huis van Sjef Hamer was tot 2 jaar geleden een zootje. Alles werd kapotgemaakt, er was drugsoverlast en het was smerig. Toen een klein meisje op een condoom blies omdat ze dacht het een ballon was, was voor Sjef de maat vol. Bij een overleg van wijkbeheer sprak hij een bewoner met een idee om voortuintjes op te knappen en dacht: hier kunnen we samen wel wat mee. Sjef is zelf trekker gebleven.

Doel van de binnentuin is het verbinden van straatnamen (moerasplanten), burens en culturen. Er zijn vier tuintjes: een geurentuin, een educatieve vijvertuin, een vlindertuin en cultuurbakken (bewoners kunnen een bak adopteren en zelf planten onderhouden). De tuin is sinds 2 jaar toegankelijk. Wel staat er een hek omheen omdat de boel anders gesloopt wordt. Sjef wil beginnen om de bewoners van de aangrenzende woningen eerst goed om te leren gaan met de tuin. Wat hij nodig had was een tekening van de tuin, een tuinarchitect en een aannemer.

De zoektocht

De bewoner die Sjef bij wijkbeheer trof, wist precies waar geld te krijgen was. Een tuinarchitect heeft hij gevonden via een familielid die een goed bedrijf kende.

Contact met organisaties

- § Volkshuisvesting: bepalend voor het succes geweest. Zij is de grootste sponsor van de binnentuin. Omdat het plein in het bezit van Volkshuisvesting is was het in hun belang dat het een succes werd. Wel wezen zij continu op het belang van continuïteit van betrokken bewoners vanwege het onderhoud.
- § Gemeente Arnhem vanuit 'Fonds samenleven': financiële bijdrage.
- § Oranjefonds: financiële bijdrage.
- § Stichting Rijnstad: financiële bijdrage.
- § Wijkbeheer en Sociale Bouwstenen: financiële bijdrage.

Aanbevelingen

- § De grootste fout die Sjef is begaan is de goedkoopste aannemer kiezen. Deze aannemer ging niet voor kwaliteit omdat het Malburgen is en was de boel aan het flessen.
- § Ga tot het uiterste bij de gemeente. Stap desnoods naar de gemeenteraad.

5.4

PIMP MY GOAL

Initiatiefnemer: Sjef Hamer
 Wijk: Aanpakwijk Malburgen
 Thematiek: Leren/ opvoeden, sport
 Bron: LSA

Over het initiatief

Het doel van Pimp my goal is eens per week naschoolse opvang bieden in combinatie met een potje voetbal en een broodmaaltijd. Het voetballen dient als lokkertje. Het initiatief loopt nu 3 jaar met een vaste club van 12 jongens en 12 meiden. Voor het uitwerken van het idee waren 3 dingen nodig: allereerst een docent met passie, vervolgens accommodatie (voetbalvelden, kleedkamers en kantine) en tot slot € 13.000,- aan jaarlijkse kosten. Daarvan zijn zaalhuur, docent en maaltijden de grootste kostenposten.

De zoektocht

Sjef zit in het wijkplatform en is via die weg door wijkmanager Ed van Dael benaderd om over de jeugd in de buurt te spreken, omdat hij lang met voetbalclubs en jeugd werkt. Tegelijkertijd startte Volkshuisvesting Kan Wél op in de wijk Malburgen en is het initiatief met begeleiding van Kan Wél gaan lopen.

Contact met organisaties

- § Volkshuisvesting: was zeer belangrijk. Zij schonk in het eerste jaar een starterspotje van € 3.500,-. En Volkshuisvesting heeft Kan Wél in Malburgen actief gemaakt.
- § Gemeente: wijkmanager Ed van Dael heeft Sjef benaderd, hij heeft actief meegedacht. Ook heeft het sportbedrijf hem getipt over een school die als accommodatie kon dienen.
- § Stichting Rijnstad: is benaderd voor het vinden van een geschikte locatie. Dit is niet gelukt. Sjef geeft aan als concurrent behandeld te worden, omdat zij ook een huiswerkklasje hebben en niet de mogelijkheid hebben om lokkertjes als maaltijden en voetbal in te zetten.
- § Kan Wél: zorgde voor goede begeleiding.
- § Scholen: werkten goed mee om kinderen te werven die achterlopen en gaven op verzoek van Sjef huiswerkopdrachten mee.
- § Voetbalclubs: werkten niet fijn mee om velden beschikbaar te stellen, ondanks dat zij maatschappelijk betrokken zijn. Reden is volgens Sjef dat zij problemen hebben met de jongeren, die zich geregeld als 'ongeleide projectielen' gedragen.

Aanbevelingen

- § Bij een volgend initiatief zal Sjef nooit meer naar stichting Rijnstad gaan. Hij heeft er wel van geleerd dat je moet doorzeuren. En als dat niet helpt, steeds bij een hogere baas aankloppen. Hij adviseert wel aan te kloppen bij de gemeente. Dat is een strategische keuze omdat daar ook een wethouder zit op Jeugdzaken. De gemeente laat zich steeds meer zien doordat bijvoorbeeld de wethouder naar initiatieven komt kijken en door een project als 'Arnhem in beweging'.
- § Om problemen in de wijk nog meer aan te pakken zijn meer vrijwilligers nodig. Er zijn volgens Sjef te weinig doeners! Wat zou helpen is dat het vele geld dat beschikbaar is, makkelijker los te krijgen is als individu.
- § Meer informatie op de website kan werken maar dan moet wel bewaakt worden dat alleen organisaties met écht goede bedoelingen genoemd worden.

5.5

SOCIAAL HUIS PRISMA

Initiatiefnemer: Arna Björk
 Wijk: Aanpakwijk Malburgen
 Thematiek: Werken, integratie
 Bron: Forum

Over het initiatief

Arna signaleerde het gemis van een ontmoetingsruimte. Forum organiseerde een atelier voor Immerloo en daar heeft Arna het idee van de ontmoetingsruimte op de agenda gezet. Maandenlang is met Forum, een groep vrouwen uit de wijk en een opbouwwerker van Rijnstad nagedacht over doel, doelgroep, etc. De gemeenteraad heeft het idee uiteindelijk goedgekeurd. Sinds juni 2008 is het sociaal huis een stichting en daarmee ook officieel gestart. Het sociaal huis is een ontmoetingscentrum door, voor en met bewoners. De activiteiten variëren van tekenen tot streetdance, en van koffieochtenden tot huiswerkbegeleiding. Wat Arna nodig had was: geld, accommodatie, inrichting, communicatie, vrijwilligers en ondersteuning bij het opstellen van een werkplan, vrijwilligersbeleid en kennis van formele zaken.

De zoektocht

Arna is er ingerold doordat Forum met de organisatie van een atelier voor de wijk Immerloo een platform bood om het idee van een ontmoetingsruimte met een groep vrouwen uit te werken. Na het wegvallen van het atelier heeft Arna de gemeente benaderd waar zij nog steeds mee samenwerkt. Bij corporaties had zij contacten uit haar vergadernetwerk en kon zij gemakkelijk geld vragen.

Contact met organisaties

- § Gemeente: Arna is continu sterk gericht geweest op de gemeente. Contactpersoon vanuit de gemeente is wijkmanager Dick Onderwater. De gemeente heeft goed geholpen bij de locatie zoektocht. Het contact loopt stroef. Arna heeft het gevoel dat de wijkmanager haar buiten spel zet. Arna baalt dat het sociaal huis niet betaald krijgt en andere wijkcentra wel. Zij geeft aan dat ze een waardevolle kracht is voor de gemeente omdat ze dezelfde belangen nastreven. Ook ziet zij graag dat vrijwilligers betaald werk kunnen doen zodat Prisma kan bijdragen aan de werkgelegenheid in de wijk.
- § Rijnstad: bood een opbouwwerker om mee te doen in het atelier van Forum.
- § Momenteel helpt Gerard Schreuter met het opstellen van een doelstelling, werkplan, begroting, vrijwilligersbeleid en formele zaken. Hij betekent veel.
- § Kan Wél: is in een vroeg stadium benaderd voor geld voor kerstfeesten.
- § Volkshuisvesting en Vivare: makkelijk te vinden als geldschietters voor het buurtfeest om mensen te werven voor het ontmoetingscentrum.
- § Middelbare school Rijn IJssel: bron voor cursusleiders. Hen ook inzetten voor promotiewerkzaamheden bleek te hoog gegrepen.
- § CWI: heeft sociaal huis Prisma benaderd of vrijwilligers bij het sociaal huis aan de slag kunnen. Momenteel wordt een vrijwilligersbeleid opgesteld om hier gebruik van te kunnen maken.

Aanbevelingen

- § Ga voor geld niet meteen naar de gemeente, maar ga op zoek naar fondsen. Arna denkt achteraf dat dat minder strijd had opgeleverd.
- § Begin alleen aan een initiatief als je absoluut idealist bent.
- § Behandel initiatiefnemers niet de ene keer als bewoner en dan als formele organisatie.

5.6

INZAMELACTIE DE SPEELGOEDBERG

Initiatiefnemer: Rob van Spang
 Wijk: Aanpakwijk Arnhemse Broek
 Thematiek: Samenleving, sociale cohesie
 Bron: LSA

Over het initiatief

Onder het motto 'wat sommige kinderen over hebben, kunnen anderen goed gebruiken' is Rob een inzamelactie door heel Arnhem gestart. Op Koninginnedag 2008 zijn in de Arnhemse Broek speelgoed, kinderkleding, video's, boeken, etc. tegen een klein prijsje verkocht. De opbrengst ging naar de Stichting War Child en de stichting ArnhemLima.

De zoektocht

Het wijkplatform waar hij actief is, bood het vertrekpunt voor het vinden van de juiste personen die op onderdelen hulp brachten. Rob ziet dit als een logische plek om in de beginfase op af te stappen. Het vinden van bewoners en organisaties die zich wilden inzetten verliep als een olievlek. Enkele voorbeelden: bewoners hebben op Koninginnedag allerlei internationale gerechtjes gemaakt, voor de online veiling heeft de NOC*NSF een Olympisch T-shirt met allerlei handtekeningen geschonken en is de enige stropdas die Jan Marijnissen heeft gedragen bemachtigd.

Contact met de organisaties

De meeste dingen die Rob bij organisaties wilde regelen heeft hij voor elkaar gekregen. Hij is van mening dat open en eerlijk zijn meer oplevert dan gefrustreerd zeuren. Mooi voorbeeld is dat hij bij ondersteuners aangaf slecht te kunnen slapen van iets waardoor mensen 'spontaan' hulp aanboden.

- § Kan Wél!: leverde een financiële bijdrage en een video-opname.
- § Wijkplatform: leverde een financiële bijdrage.
- § Oranjecomité: deed een kleine financiële bijdrage en verzorgde de aanwezigheid van de burgemeester van Arnhem.
- § Gemeente: gaf een gratis vergunning af en bood aan dat het onbruikbare speelgoed gratis gestort mocht worden.
- § Buiten Gewoon Beter (project gemeente Arnhem om de kwaliteit van de openbare ruimte in onze stad op peil te brengen en houden): regelde vuilnisbakken voor op het plein en haalden deze na afloop op.
- § Volkshuisvesting: bood een container aan voor al het speelgoed op het plein, inclusief vervoer.
- § De Gelderlander: steunde het initiatief in een vroeg stadium en plaatste meerdere artikelen in de krant.
- § Kenniscentrum KEI: bracht na afloop een publicatie uit.

Aanbevelingen

- § Schakel pers in om draagvlak bij de gemeente te creëren. De gemeente is gevoelig voor beeldvorming. Belangrijk is wel dat er lijn zit in de persmomenten.
- § Sluit aan bij het wijkplatform om mensen te leren kennen en om het initiatief meteen onder de aandacht bij organisaties als Volkshuisvesting te brengen.
- § Rob vindt het een goed idee om organisaties die er daadwerkelijk toe doen voor initiatiefnemers op de gemeentelijke website te plaatsen.

5.7

WATERBAND

Initiatiefnemer: Yvon Schüler
 Wijk: Aanpakwijk Arnhem-Zuid
 Thematiek: Natuur, wonen/ milieu
 Bron: KNHM

Over het initiatief

Stichting Waterband is een initiatief van een groep bewoners om van het uiterwaardengebied Stadsblokken/Meinerswijk in het centrum van Arnhem een ontmoetingsplek te maken voor alle Arnhemmers. Het initiatief is gestart in een reactie op bouwplannen van een projectontwikkelaar. Op dit moment levert Waterband input aan het burgerparticipatietraject van de gemeente Arnhem, dat eind 2008 een definitief plan voor dit gebied op tafel wil hebben. De groep bewoners had onder andere hulp nodig bij: financiering, vormgeving van brochure, website en nieuwsbrief, advies bij het opstellen van een stichting (om zo sponsoren aan te trekken), facilitators voor workshops, etc.

De zoektocht

Wanneer hulp nodig is vraagt Waterband stuurgroepleden, bestuursleden en de groep sympathisanten (die zich hebben aangemeld om op de hoogte te blijven) of zij in hun netwerk willen kijken naar mensen die willen helpen. Daarnaast komt het steeds vaker voor dat organisaties Waterband spontaan benaderen.

Yvon heeft bijna alleen maar positieve ervaringen met genoemde organisaties. Wel kost het heel veel tijd en energie om effectief samen te werken. Yvon denkt dat de profilering van de stichting veel geholpen heeft. Waterband zet zichzelf niet neer als actiegroep maar als een stichting met inhoudelijke betrokkenheid die de gemeente ondersteunt bij het participatieproces maar wel kritische geluiden laat horen.

Contact met organisaties

De belangrijkste contacten waren:

- § Eigen bedrijf van Yvon, Orgyd: ureninzet.
- § KNHM: hulp bij opzetten van de stichting en financiering.
- § Bezoekerscentrum Sonsbeek: advies, vergaderruimte.
- § Architectenbureau Maak: brochure, facilitatie workshops, contacten met drukker.
- § Nieuwe Garde Stimuleringsfonds voor Architectuur: financiering.
- § Ontwikkelaar: contacten over hun deelgebied.
- § Staatsbosbeheer: contacten over hun deelgebied.
- § Volkshuisvesting: aansluiting gezocht bij projecten in de aangrenzende wijk.
- § Stichting Beleven: aansluiting bij gezocht. Zij ontplooiën culturele en kunstzinnige activiteiten in Arnhem en Nijmegen voor kinderen in achterstandssituaties.

Aanbevelingen

- § Neem de tijd om bestuursleden te vinden die zich met hart en ziel willen en kunnen inzetten.
- § Meer informatie op de website kan helpen mits het projectgebonden informatie is, zoals cases waarin de meewerkende partijen genoemd zijn. Yvon denkt echter zelf dat mensen niet 'koud' organisaties op de website van de gemeente gaan benaderen. Het succes schuilt meestal toch in de contacten op persoonsniveau uit netwerken van de initiatiefnemer of achterban.

5.8

FOTOPROJECT

Initiatiefnemer:	Giuseppe Ruberti
Wijk:	Preventiewijken Klarendal, Presikhaaf, Arnhemse Broek, Malburgen, Geitenkamp
Thematiek:	Cultuur, jeugd, educatie
Bron:	Volkshuisvesting

Over het initiatief

Giuseppe heeft door middel van een reclamecampagne kansarme jongeren opgeroepen zich aan te melden voor een opleiding als fotograaf die hij zou begeleiden. Uit de aanmeldingen heeft hij zes leerlingen geselecteerd die totaal buiten de samenleving leefden. Na een jaar opleiding hebben ze nu alle zes een baan. Het belangrijkste was om de jongeren een uitdaging en regelmaat te geven. Om dit mogelijk te maken had Giuseppe naast een ruimte een budget nodig dat zeker meer was dan € 10.000,-.

De zoektocht

Giuseppe heeft zowel Volkshuisvesting als de gemeente als klant. Daarom was het voor hem niet zo moeilijk om daar over zijn ideeën te praten. Als eerste heeft hij Gerrit Bremen (directeur Volkshuisvesting) gesproken en die was gelijk enthousiast.

Contact met organisaties

- § Rijnstad: heeft geholpen met maatschappelijke ondersteuning. Jongerenwerker Ria was hierbij naast Gerrit Bremen een heel belangrijke hulp.
- § Pro-impact: heeft geholpen met audiovisuele ondersteuning.

Aanbevelingen

- § Alle partijen moeten voor ogen hebben waar het echt om gaat. Wat Giuseppe vorige keer met een paar gesprekken had opgetuigd lukt nu heel moeilijk. Hij zou het namelijk graag nog een tweede en derde keer doen. Vooral omdat hij zag dat hij de jongeren echt een toekomst heeft gegeven. Er zijn nu heel veel partijen bij betrokken, omdat het de eerste keer zo'n succes was. De mensen die zich er nu mee bemoeien (lees: gemeenteambtenaren) snappen niet waar het écht om gaat en kunnen niet buiten hun werkkaders denken. Giuseppe zou geholpen zijn met € 10.000,- maar inmiddels is in zijn ogen al € 70.000,- aan vergaderen opgegaan. Elke keer lijkt de groep met wie hij om tafel zit groter te worden en elke keer loopt het weer vast.
- § Giuseppe zou graag eens aan mevrouw Vogelaar willen uitleggen dat het vooral helpt om kleinschalige projecten te ondersteunen. Hiervoor is het noodzakelijk dat er minder organisaties en rompslomp mee gemoeid is. Bij de gemeentesite ziet hij dus het liefst waar hij aan kan kloppen voor kleine budgetten.

5.9

HOOGSTAMFRUIT IN NIEUWBOUWWIJK SCHUYTGRAAF

Initiatiefnemer: Michael Witjes
 Wijk: Preventiewijk Schuytgraaf
 Thematiek: Natuur, leefomgeving
 Bron: KNHM

Over het initiatief

Het idee is ontstaan omdat er een nieuwbouwwijk kwam met 25 'velden'. Vraag was hoe je de bewoners van zo'n grote wijk betrokken krijgt en hoe ze de omgeving als gedeelde verantwoordelijk zouden gaan voelen. Dit resulteerde in gemeenschapsboomgaarden. De eerste gemeenschapsboomgaard heeft opgeleverd dat 60 bewoners zich hebben aangemeld voor de vrijwilligersbrigade. De vrijwilligersbrigade onderhoudt (snoeit) de bomen. Het plan voor de boomgaard is door de vrijwilligers gezamenlijk gemaakt. Middel om het doel te bereiken is het uitdelen van hoogstam fruitbomen aan particulieren. Bijkomend feit is dat de particulieren het fruit mogen houden. In een straat is inmiddels koehandel ontstaan over de verschillende soorten fruit.

De zoektocht

Michael heeft op geen enkele manier het gevoel dat hij een zoektocht achter de rug heeft. Het spijt hem zelfs dat iedereen zo enthousiast is over zijn idee en dat niemand kritische vragen heeft. Alle organisaties die hij benaderd heeft zijn enthousiast. In de eerste fase had de stichting een budget van € 48.000,--, opgebracht uit met name fondsen. Daarna was nog een bedrag van € 20.000,-- beschikbaar. Michael heeft altijd voldoende budget gekregen van lokale vestigingen van grote bedrijven zoals VSB -fonds en Rabobank. Het geld gaat met name op aan het binden/alert houden van de vrijwilligers voor het initiatief.

Contact met organisaties

- § Rabobank fonds: stemde na 15 minuten toe in het sponsoren van het gevraagde bedrag. Belangrijke bijdrage aan het succes.
- § VSB fonds: financiering.
- § Prins Bernard fonds: financiering.
- § Postcodeloterij: financiering.
- § Stichting Landschapsbeheer: hier werkt Michael en heeft hem in contact gebracht met de Postcodeloterij.
- § Gemeentelijke exploitatiemaatschappij: € 20.000,-- ter beschikking gesteld.

Aanbevelingen

- § Maak van een idee een plan en begin.
- § Als het idee goed is komt er altijd wel financiering.
- § Maak het idee/plan niet iets van jezelf, deel het met anderen. Daarmee voorkom je dat als de initiatiefnemer er uit stapt, het initiatief doodbloedt.
- § Probeer niet rechtstreeks naar de wethouder te gaan met je idee oftewel, sla niet de ambtenaar binnen de gemeente over die er over gaat ('een gepasseerde ambtenaar is geen leuke ambtenaar').
- § Het idee om een gemeentelijke website te maken met daarop vermeld de organisaties die mogelijk burgerinitiatieven ondersteunen, vindt Michael heel goed, beter dan initiatieven als het fondsenboek.

5.10

SPOOR IN ARNHEM

Initiatiefnemer: Bas Ruitenberg
 Wijk: Preventiewijken Burgemeesterswijk, Heijenoord/Lombok
 Thematiek: Leefomgeving
 Bron: Gemeente Arnhem

Over het initiatief

Prorail werkte tot 2005 achter de schermen aan de uitbreiding van het spoor in Arnhem. Bewoners wilden daar vroeg bij betrokken zijn omdat de impact op de naastliggende woningbouw enorm is. Bas en andere bewoners zijn een platform wijken gestart om de negatieve energie van bewoners over de verslechtering van het leefklimaat om te zetten in het actief ontwikkelen van nieuwe ideeën. Bas Ruitenberg is voorzitter van het platform wijken. Het platform werkt samen met stichting Geluidshinder Arnhem West.

De zoektocht

Bij de gemeente liep hij aan tegen een muur vol onbegrip. Na een storm van protesten volgden enkele aanpassingen, daarna bleef overleg vruchteloos. Voor de zomer werkten platform wijken en de gemeente Arnhem nauw samen om namens de stad een zienswijze in te dienen voor het definitieve tracébesluit. „ Dat voldoet aan ProRail's eisen, maar houdt meer rekening met de omgeving”, zegt hij. Minister Camiel Eurlings van Verkeer en Waterstaat neemt daar naar verwachting nog in 2009 een beslissing over. Voorlopig is de financiering van de overkapping nog de belangrijkste bottleneck die realisatie in de weg staat. De gemeente Arnhem en Prorail hebben toegezegd zich in te spannen om geld te zoeken voor maatregelen als een overkapping. Eigen activiteiten, zoals inspiratiebezoeken, hebben in een later stadium ondersteuning gekregen van de gemeente en/of politiek (ook door Tweede Kamer). De financiële onderbouwing van deze inspiratieprojecten bleek een kwestie van lange adem maar dankzij de politieke en gemeentelijke steun kon het toch gerealiseerd worden.

Contact met de organisaties

- § Gemeente: in het begin was de gemeente een muur van onbegrip. Er was geen tijd voor het betrekken van bewoners, dat gebeurde erbij. Je bent al snel lastig. Praten kon, maar samen iets bereiken was moeilijk. Nu 1x per jaar overleg met de wethouder. Gemeente heeft even grote belangen als de bewoners. Na jaren liep de samenwerking goed. Het platform draagt onderwerpen aan en er wordt echt samengewerkt.
- § Bureau Gerrichhauzen en Partners: ondersteuning in het proces tot planvorming (uitwerken van schetsen van een eerste aanzet tot een gebiedsvisie, organisatie van een tentoonstelling in de wijk en een afsluitende bijeenkomst met stakeholders).
- § Rijnstad opbouwwerkers: zijn betrokken, maar daden blijven in de ogen van Bas achter.
- § SWORA: hielp draagvlak creëren in de wijk.
- § Prorail: contacten lopen redelijk. Trekken het project soms nog te veel naar zich toe.

Aanbevelingen

- § Herhaal je boodschap en blijf open en eerlijk.
- § De gemeente loopt gratis kennis en inzet uit de wijken vaak mis. Gemiste kans.
- § Bas heeft niet het idee dat een lijst met organisaties op de gemeentelijke website werkt. Vanuit zijn eigen ervaring is de wijkmanager de meest logische ingang als je als bewoner iets wilt bereiken. Volgens hem staat aanpakken voorop en dat bereik je niet snel door via de reguliere ingang bij een organisatie binnen te komen. Het liefst heb je meteen contact met de juiste persoon.

5.11

VEILIGHEID IN HOOGKAMP

Initiatiefnemer: Frans Schoenmakers
 Wijk: Beheerwijk Hoogkamp
 Thematiek: Veiligheid, sociale cohesie
 Bron: Gemeente Arnhem

Over het initiatief

Het initiatief is gericht op het verbeteren van het gevoel van veiligheid in de wijk Hoogkamp. Frans heeft twee periodes, tot 2006, als lid van de VVD in de Arnhemse gemeenteraad gezeten. Een ruim bovengemiddeld zelfredzame burger, en van binnenuit op de hoogte van het functioneren van de lokale gemeenschap en het ambtenarenapparaat. Zonder hulp van derden heeft Frans het voor elkaar gekregen dat twee keer per jaar enkele sleutelfunctionarissen bij elkaar komen om de problemen te bespreken en het liefst ook direct op te pakken. Aan de bijeenkomsten wordt onder meer deelgenomen door de wijkvereniging, de wijkmanager, de wijkagent, de sportvereniging en scholen uit de wijk. De bijeenkomsten zijn nadrukkelijk praktisch van aard en oplossingsgericht. Overigens maakt Frans bij veiligheid in de wijk expliciet onderscheid tussen het 'gevoel' van onveiligheid en de werkelijkheid. Als voorbeeld werd genoemd de onwennige reacties van buurtbewoners op het verschijnen van asielzoekers rond de buurt. Als spin-off van de eerder genoemde besprekingen wordt een onderzoek gestart naar de aspecten van veiligheidsbeleving.

De zoektocht

Gelet op de ervaring, het netwerk en de gedrevenheid van Frans was er geen sprake van een zoektocht. Het doel, laagfrequent bijeenkomen met een groep die in staat is praktische oplossingen te bedenken en uit voeren, stond vanaf het begin duidelijk op het netvlies van de initiatiefnemer.

Contact met organisaties

- § Wijkmanager en de wijkagent: het succes hing vooral van hen af.
- § Bestuur van de wijkvereniging: succesfactor is dat het bestuur krachtig wordt gemaakt. Hierbij is het belangrijk te beseffen dat de verschillen per wijk groot kunnen zijn. Hier moet je dus het ontwerp van je 'structuur' op aanpassen. Ook Hoogkamp heeft een eigen profiel. Een voorbeeld hiervan is dat 'kunst' en 'groen' twee thema's zijn die (zeer) sterk leven in de wijk Hoogkamp. Aangenomen mag worden dat deze thema's bij andere wijken in Arnhem gemiddeld gezien minder belangrijk worden gevonden. Een ander voorbeeld. In sommige wijken bestaat er een sterke behoefte aan (het organiseren van) sociaal contact. Volgens de initiatiefnemer geldt dit minder voor Hoogkamp. Op een schriftelijke uitnodiging aan 450 buurtbewoners voor een high tea gingen slechts 40 personen in.

Aanbevelingen

- § De gemeentelijke benadering heeft ondanks alle goede bedoelingen nog steeds een hoog topdown karakter. Als iemand een initiatief wil ontplooiën, dan is het advies dit eerst via directe contactpersonen uit de wijk te organiseren.
- § Het idee om op de gemeentelijke- en de wijkwebsites ondersteuningsorganisaties te vermelden heeft volgens de initiatiefnemer weinig toegevoegde waarde. De wijkkrant wordt als een krachtiger communicatiemiddel gezien en aanbevolen.

HOOFDSTUK

6

Bijlage 2: Artikel nieuwsbrief VROM/WWI

Bron: Nieuwsbrief VROM/WWI

Titel artikel: Het geheim van een geslaagd bewonersinitiatief

Welke ondersteuning is er lokaal aanwezig om bewonersinitiatieven tot een succes te maken? En hoe kan deze lokale ondersteuning verbeterd en uitgebreid worden? Dat liet de gemeente Arnhem onderzoeken in het kader van het experiment 'Bewonersparticipatie' van VROM/WWI. Het doel van dit experiment is op zoek te gaan naar effectieve methoden om bewonersparticipatie te versterken.

Onderzoek naar de succesfactoren

Met het onderzoek 'Zicht op lokale ondersteuningsorganisaties' liet de gemeente in kaart brengen welke ondersteuningsorganisaties actief zijn in Arnhem en welke initiatieven met behulp van hen gerealiseerd zijn. Advies- en ingenieursbureau Arcadis voerde het onderzoek uit door gerealiseerde bewonersinitiatieven te inventariseren om vervolgens de initiatiefnemers en betrokken maatschappelijke organisaties te interviewen. Veel genoemde ondersteuners in Arnhem bleken: Stichting Rijnstad voor maatschappelijk werk, woningcorporaties Volkshuisvesting en Portaal en wijkplatforms. Zij helpen mensen om hun idee om te zetten in een voorstel bijvoorbeeld, de benodigde financiën bij elkaar te krijgen en de uitvoering te coördineren.

Checklist voor maatschappelijke organisaties

Het onderzoek resulteerde in een lijst met best practices, die de samenwerking tussen bewoners en ondersteunende organisaties tot een succes maken. De gemeente breidt deze nog verder uit tot een checklist voor maatschappelijke organisaties. 'Je kunt nooit garanderen dat een project slaagt, maar je kunt je wel afvragen of je de goede stappen neemt om een bewonersinitiatief te helpen', zegt Ed van Dael, afdelingshoofd wijkmanagement van de gemeente Arnhem. De uitkomsten van het onderzoek gebruikt de gemeente onder andere ook om de initiatieven voortkomend uit de extra bewonersbudgetten goed te ondersteunen. 'Geld is een ding, maar zonder adequate ondersteuning komen de meeste ideeën niet van de grond.'

Persoonlijke betrokkenheid helpt slagen

Een project blijkt vruchtbaar als iemand van een maatschappelijke organisatie persoonlijk betrokken is. 'Regelmatig contact en advies op maat zijn belangrijk', tipt Van Dael. 'Ongeacht de slagingskans is het de moeite waard om ieder project in ieder geval te bespreken. Misschien kan de ondersteuner wel een maakbaar alternatief bedenken voor het originele plan.'

Talenten ontdekken

Ook moeten projecten niet van bewoners worden overgenomen vindt Van Dael. 'Dat is funest. Bewoners moeten een project vooral op hun eigen manier inrichten. Vraag daarbij ook door naar hun ervaringen. Zo hoor je bij de bewoners een heleboel talenten aan die anders onontdekt blijven.' Tegelijkertijd moeten bewoners zich realiseren dat niet alle projecten toekomst hebben. En moeten ze ook oog hebben voor wat er al gebeurt in een wijk. Van Dael: 'Het kan efficiënter zijn om zich daarbij aan te sluiten. Beter 1 goedlopend initiatief, dan 10 die niet van de grond komen.'

'Alles in kaart' op de wijkwebsite

Het Arnhemse onderzoek sluit ook aan bij een ander initiatief van de gemeente: 'Alles in Kaart'. Hiermee wil de gemeente op iedere wijkwebsite opnemen welke organisaties aanwezig zijn in de wijk en welke diensten ze precies aanbieden. 'Zo weet de bewoner precies waarvoor hij bij wie terecht kan', zegt Van Dael. Bovendien weten ondersteuningsorganisaties door deze inventarisatie ook welke organisaties bewoners ondersteunen. Hierdoor kunnen ze bewoners (nog) beter doorverwijzen en aanvullende steun geven.